

Museon avajaispäivä 27.4.1956 klo 15.00. Museon ensimmäinen asiakas oli koululainen Taisto Hänninen. Pääsylippua myymässä museon opas ylioppilas Raija Kivinen. Varkauden museon kuva-arkisto

VARKAUTELAISTEN YHTEINEN MUSEO

Varkauden museotoimi 60 vuotta

Varkauden kotiseutu- ja taidemuseo perustettiin vuonna 1956. Toiminta käynnistyi museoille erityisesti suunnitellussa tilassa vastikään valmistuneessa Varkauden Vesitorissa. Alakerrassa olivat kansatieteelliset näyttelyt, taidenäyttely toisessa kerroksessa. Varkauden taidemuseo oli ensimmäinen kunnallinen taidemuseo läänin alueella ja 12. taidemuseo koko maassa. Varkauden museon esinekokoelma sai alkunsa jo vuonna 1953, jolloin Varkauden Kotiseutu- ja museo-yhdistys kutsui Savolaisen Osakunnan kotiseuturitikunnan Varkauteen keräämään esineistöä. Museon kokoelma muodostettiin Osakunnan keräämästä esineistöstä (262 esinettä ja 284 kirjaa). Samaan aikaan aloitettiin myös valokuvien ja arkistomateriaalin keräys.

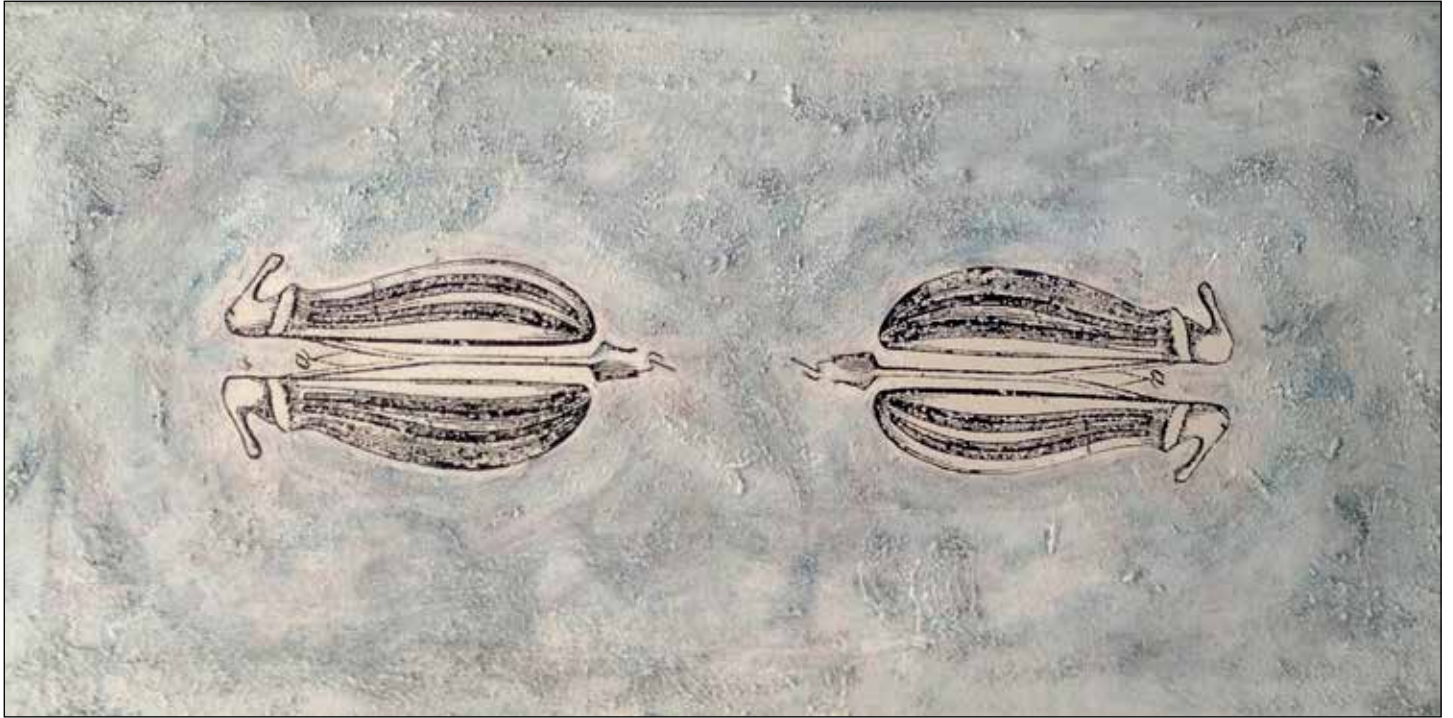
Näyttelyissä käytiin ja niitä järjestettiin yhteistyönä. Suomen Taideakatemian kiertonäyttelyt toivat Varkauteen taiteen uusimmat virtaukset. Paikallisen taiteen esittelystä vastasi harrastajista ja ammattilaisista koostuva Varkauden Kuvataideyhdistys (perustettu 1949) vuosittain toistuvilla esittelyillään.

Ensimmäinen museonhoitaja 16 vuoden ajan oli A. Ahlström Oy:n palveluksessa ollut laborantti Tapio Kautovaara (1917–1998), joka toimi Varkauden kotiseutu- ja taidemuseon sivutoimisena museonhoitajana. Vuodesta 1966 hän hoiti vielä A. Ahlström Oy:n Varkauden tehtaiden museon museonhoitajan tehtäviä. 1972 Kautovaara omistautui täysin Tehtaan museolle, jonka kokoelmat sijaitsivat Laaksolassa, nykyisen Stora Enso Oyj:n pääportin viereisen parkkipaikan kohdalla. A. Ahlströmin omistama museoesine- ja arkistoaineisto tuli Varkauden kaupungille lahjoituksena vuonna 1987. Vuonna 1984 museo siirtyi nykyisiin tiloihin entiseen Varkauden Tehtaan hotelliin, taidemuseo jatkoi vuoteen 1991 asti Vesitorissa. Taidemuseon käytössä oli väliaikaisesti kirjaston näyttelytila, sitten vuokratilat Ahlströminkadulla vuodesta 1995 vuoteen 2009. Nykyisin Varkauden museo ja taidemuseo toimivat yhteisissä tiloissa ja tilakysymyksen ratkaisua haetaan aktiivisesti edelleen.

Vuonna 1993 museotoimi tuli säännöllisen valtionavun piiriin. Museotyö ammattimaistui ja eriytyi. Vuosi 2015 tuo mukanaan ähestymisen kuntalaisiin. Yhdistysten, piirien ja kansalaisryhmien asiantuntemus ja näkökulma halutaan tuoda uudelleen mukaan museotyöhön. Tätä työtä edesauttaa osaltaan Varkauden Museonystävät ry., joka perustettiin vuoden 2015 lopulla.

Lisätietoja museonystävistä
yhdistyksen facebook-sivuilta

Eeva Kirilin-Helenius: Apuales-sarjakukkaiset 1, 2015. 40 x 80 cm. Serigrafia, akryyli, hiekka.

31.01.2016 – 22.05.2016

Eeva Kirilin-Helenius

KASVIKARTASTO

Sekatekniikkateoksia ja grafiikkaa

Näyttelysali

Varkaudessa syntynyt ja pitkään asunut taidegraafikko Eeva Kirilin-Helenius (s.1965) yhdistää uniikkia ja sarjaa nykytekniikalla. Kasvikartasto-näyttelyn kuvaston innoittajana on toiminut niin vuonna 1880 painettu julkaisu kuin avaruuden tarkkailu.

Varkauden taidemuseon näyttelyssä on esillä vuosina 2014–2015 valmistuneita sekatekniikkateoksia sekä grafiikkaa. Graafisissa teoksissa tekniikkana on akvatinta, serigrafia, polymeerigravyyri, kopiografiikka ja kuvansiirto useampina vedostuskerroksina. Sekatekniikassa yhdistyvät akryylimaalaukset, esinekoosteet ja chine collee eri materiaaleille.

Teoksien tematiikka on liikkunut vuosia biologisen maailmankuvan tarkastelussa. Teokset käyvät edelleenkin vuoropuhelua luonnontapahtumien kiertokulussa, tutkien sen ympärillä tapahtuvaa luonnollista ja välttämätöntä muutosprosessia.

Kasvikartasto-näyttelyn kuvamaailma pohjautuu A.J. Melan ja J.A. Palménin vuonna 1880 julkaistuun teokseen ”Luonnonopillinen kuvasto, 1081 kuvaa koulun ja kodin tarpeiksi”.

Eeva Kirilin-Helenius palasi Varkauteen 1992 valmistuttuaan Taiteen maisteriksi Taideteollisesta korkeakoulusta, kuvataiteilijan lisäksi taidepedagogin rooliin. Hän toimi näkyvästi Varkauden Kuvataidekoulun johtavana opettajana vuoteen 2000 saakka. Lahteen muuton jälkeen hän on toiminut edelleen lukuisissa graafikoitten ja taiteilijoiden yhteenliittymissä. Tällä hetkellä hän on Wellamo-opiston suunnittelijaopettajana Taide- ja muotoilukoulu TAIKAssa. Eeva Kirilin-Helenius on Suomen taidegraafikot ry:n, Lahden taidegraafikot ry:n, Helsingin taiteilijaseuran, Lahden taiteilijaseuran ja Kauno ry:n jäsen.

www.wisconsulting.com/kirilin

Kuvataiteilija Leena Mäki-Patola Fortuna-teoksen äärellä. Kuva: Marco Tissari.

31.01.2016 – 22.05.2016
Kuvataiteilija Leena Mäki-Patola

OX

Rakel Kansasen Sali

JOKAPÄIVÄINEN TAIDE

2016 ympäri Varkautta

Onni, epäonni, sattuma ja tuuri ovat taiteilija Leena Mäki-Patolan nykYTEemoja. Taidemuseon tilateos laajenee kaupungilla takautuvaan katsaukseen vuoden 2016 ajaksi, kohteita Varkaudessa on 14.

”Siirrän teoksiini päivittäisissä uutisissa esiin nostettuja aiheita viesteiksi elinympäristömme tapahtumista. Taiteellinen työskentely on tapani ottaa osaa ajankohtaiseen keskusteluun.” Arvoista tutun raaputuspele ristinollan kuvasto liittyy Leena Mäki-Patolan viimeisimpien teosten kuvaamaan sattumanvaraisuuden teemaan. Emme tiedä mitä seuraavalla sydämenlyönnillä tapahtuu. Nolla on muuttunut ympyräksi eli jatkuvuuden symboliksi, rinnalla on jotain poistettua, yli ruksattua. OX-kokonaisuuden videoissa Varkauden taidemuseossa taiteilija käsittelee vierauden ja ulkopuolisuuden kokemuksia.

Kuvataiteilija Leena Mäki-Patolan (s.1956) juhlavuotena Varkaudessa nähdään taiteilijan keraamista tuotantoa yli kahdenkymmenen vuoden ajalta. Jokapäiväinen taide on läsnä kaupunkialueella julkisissa kohteissa ja suljetusti työpaikoilla. Näyttelyyn liittyy kohdekartta. Jokapäiväinen taide tarjoaa mahdollisuuden seurata taiteilijan päämateriaalin saven roolin muuttumista. Nykyisin työt ovat usein aineettoman keveitä ja ripustettu ilmaan. Varhaiset punasaviset kookkaat ruukut sitoutuivat materiaaliinsa, keventävä metalliverkko tuli kuvaan melko pian. Jokapäiväinen taide esittelee keramiikkaa teemoittain: Elämän merkit, Rauniolöydöt, figuratiiviset Julmat kaunottaret, sekä tilateokset teemalla maa, ilma, veri ja vesi. Teemojen taustoista lisää: www.leenamaki-patola.fi.

Varkaudesta syntyisin oleva Leena Mäki-Patola on opiskellut Taideteollisessa korkeakoulussa keramiikkataiteen osastolla 1978–1983 ja taidepedagogiikkaa 1992–1995 sekä Turun AMK, Taideakatemiassa Taide julkisissa tiloissa -opintoja vuosina 2010–2011. Taiteilija on Suomen Kuvanveistäjäliiton, Teollisuustaiteen Liitto Ornamon Taiteilijat O:n, Kuopion kuvataiteilijat ry Ars Liberan ja Varkauden kuvataideyhdistyksen jäsen. Uusimpia teoksia Varkaudessa ovat Wartalo Oy:n tilausteos *Virtauksia* (2009) Palvelukeskus Louhirinne 1:n aulassa, ja *Puut* -teossarja (2012) Louhirinne 2:n porrastilassa.

Aili Hiukka-livarinen: Heijastus, 1975. Öljy levyllä.

03.06.2016 – 11.09.2016

Aili Hiukka-livarinen

HEIJASTUS

menossa mukana

Varkauden museotoimi 60 vuotta

Näyttelysali ja Rakel Kansasen sali

Heijastus kertoo varkautelaisen kuvataiteen harrastajan ja modernistin, Aili Hiukka-livarisen taideteollisesta tuotannosta ja taiteesta 1950-luvulta tähän päivään.

Museotoimen menoa eri vuosikymmenillä kuvastamaan on valittu Varkauden Kuvataideyhdistyksen kulttuuriyöstään monesti palkitsema Aili Hiukka-livarinen (s.1921). Osansa hänen kehittämiselleen kuvataiteen parissa on antanut Varkauden monipuolinen näyttelytarjonta kautta vuosien. Aili Hiukka-livarisen tuotannon punainen lanka on kekseliäs materiaalien käyttö vaatteissa, taideteollisessa tuotannossa ja kuvataiteessa.

Nivankylässä Rovaniemellä syntynyt Aili Hiukka-livarinen teki työuransa Postilla, josta hän jäi eläkkeelle 1985. Varkauden Työväenopiston kurssit olivat hänelle monen muun varkautelaisen tapan keino innostua: ”Taideharrastukseni alkoi toden teolla, kun menin vuonna 1964 Dora Tuomisaaren batiikkikurssille. Sen jälkeen kävin lovileikkauskurssilla ja siirryin rukiinlavoista puupiirroksiin. Ensimmäisen tauluni maalasin vuonna 1968, aiheena oli asetelma.”

Näyttelyssä 50-lukua edustavat ajalle yleiset käsityöt, 60–70-lukua Kurolassa Änäkkä-kesämökillä syntyneet betoni- ja kipsityöt ja putkiveistokset. 80-luvulla syntyi paljon vesiväritöitä, öljyväritöitä ja puupiirroksia, 90-luvulla mukaan tuli kierrätysmateriaalien käyttö maalauksissa ja maalauksien pohjana. Aili Hiukka-livarisella on ollut yksityisnäyttelyitä Varkauden Taidemuseossa 1981, Varkauden kirjastolla 1986 ja Taipaleen kanavamuseossa 1994.

A. Ahlström Osakeyhtiön lastenjuhlat Kämärillä kesäkuussa 1959.
Varkauden museon kuva-arkisto. Valokuvaamo Jäniksen kokoelma

23.09.2016 – 22.01.2017

Varkaus varttuu ja vaurastuu

VARKAUDEN ILOINEN 50-LUKU

Näyttelysali ja Rakel Kansasen sali

Millainen Varkaus oli 1950-luvulla, silloin kun kansakunta toipui sodan vuosista, rakennettiin modernia kaupunkia, teollisuus laajeni ja Varkaudesta tuli monialaisen, kansainvälisen teollisuuden tyyssija? 1950-luku oli suuren murroksen aikaa, myös Varkaudessa – rakennettiin hyvinvointiyhteiskuntaa ja uutta kaupunkia. Usko tulevaisuuteen ja kehitykseen leimasi sodan jälkeistä Suomea ja sama toistui Varkauden mittakaavassa. Vahva usko teollisuuden ja kaupungin kasvuun loivat positiivista henkeä, joka näkyi runsaana osallistumisena ja tapahtumien paljoutena. Suuret ikäluokat tulivat kouluikään ja syntyivät nuorison oma kulttuuri ja tavat.

1950-luku oli myös kovan työnteon aikaa, sillä teollisuuden kehittyminen vaati työvoimaa ja raskasta työtä. Tehtaan vaikutus varkautilaisiin oli edelleen vahva, vaikkakin kehittyvä kauppala otti yhä suurempaa roolia. Vaikka 1950-luvun murros oli voimakas, elettiin Varkaudessakin edelleen hyvin niukasti ja ahtaasti. Perinteiset arvot olivat kunniaissaan: lapset kasvatettiin pysymään kurissa ja herran nuhteessa ja luokkayhteiskunta oli edelleen voimissaan.

Nostalgisen ”vanhan hyvän ajan” muistot heräävät henkiin Varkauden museon valokuvanäyttelyssä, jossa voit osallistua myös tallentamaan omia muistojaasi.

TEOLLISUUDEN TEKIJÄT

KYMMENEN TARINAA TEHTAILTA

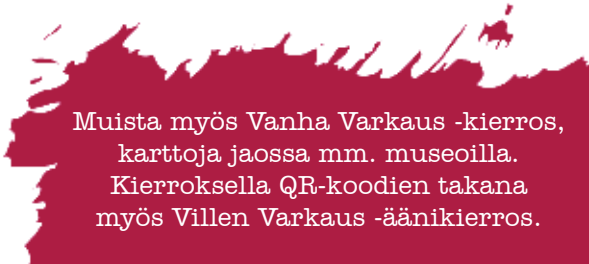
Paul Wahl & Co:n Pirtinniemen laivanveistämön maalarit 1890-luvulla.
Varkauden museon kuva-arkisto, A. Ahlström Osakeyhtiön kekoelma.

Teollisuuden tekijät

KYMMENEN TARINAA TEHTAILTA

Vuonna 1815, huhtikuun 20. päivä vapaaherra Gustaf Wrede sai senaatin luvan ruukin perustamiseksi. Tästä lasketaan Varkauden teollinen historia alkaneeksi. Alueen teollisuuden historia on pitkä ja monialainen. Varkaudessa on luotu menestyksellisesti mm. ruukki- ja konepajatoimintaa, laivanrakennus- ja puunjalostusteollisuutta sekä saha- ja paperiteollisuutta. Varkauden tehtaiden ympärille muodostunut yhteisö poikkei ympäristöstä työn, sosiaalisten suhteiden, arvojärjestyksen ja tapojen suhteen.

Varkauden Teollisuuden historiaa on aiemmin tuotu esille lähinnä teollisuuslaitosten näkökulmasta. Teollisuuden juhluvuonna halutaan katseet kääntää teollisuuden tekijöihin ja työväestön rooliin. Teollisuuden tekijät – **Kymmenen tarinaa tehtailta** -näyttely esittelee Varkauden teollisuuden historiaa työntekijöiden näkökulmasta aina 1800-luvulta nykypäivään saakka. Tarinankertojia ovat työnjohtaja Erkki, pääkasööri Arvid, konstruktööri Valpas, asentaja August, valaja Kalle, vanerityöntekijä Meeri, maalari Kusti, silinterimies Kauko, laborantti Tapio ja sahuri Jukka. Kerrontaa tukevat upeat valokuvat Varkauden museoiden valokuva-arkistosta sekä Tehtaan museon kokoelmista peräisin oleva alkuperäisesineistö.

Muista myös Vanha Varkaus -kierros,
kartoja jaossa mm. museoilla.
Kierroksella QR-koodien takana
myös Villen Varkaus -äänikierros.

saranat.fi

KULTTUURIYMPÄRISTÖ VERKOSSA

Katso!

Verkkonäyttelyt esittelevät alueen rakennusperintöä, arkkitehtuuria ja kulttuurimaisemia.

Pelaa!

Tutustu ympäristösi ajallisiin kerroksiin erilaisten pelien kautta.

Ratkaise!

Tehtävä- ja työpajapaketeista löytyy monipuolista materiaalia opettajien käyttöön.

Löydä!

Taustatietoa ja linkkivinkkejä kulttuuriympäristöteemaan liittyen.

Info

Galleria

MUSEOT VERKOSSA JA MOBIILISSA

Varkauden museoiden näyttelytoiminta jatkuu varsinaisten näyttelyiden lisäksi myös verkkoon ja mobiiliin. Varkauden museoiden kaikki verkkonäyttelyt löytyvät museoiden nettisivuilta www.varkaus.fi/museot ja alisivulta Näyttelyt.

SARANAT.FI

Suurin verkkokokonaisuus on Keski-Savon kulttuuriympäristöjä käsittelevä saranat.fi-sivusto. Siellä voi tutustua alueen rakennuserintöä, arkkitehtuuria ja kulttuurimaisemia esitteleviin verkkonäyttelyihin, peleihin, tehtävä- ja työpajapaketteihin sekä monenlaiseen muuhun kulttuuriympäristöteemaan liittyvään materiaaliin. Saranat.fi -sivuston Galleria-osiossa jokainen voi itse tuottaa tietoa kotiseutunsa ympäristöstä, sillä galleriaan on mahdollista lähettää kuvia, piirustuksia ja tarinoita esimerkiksi omasta lempimaisemastaan tai -rakennuksesta.

SEINÄTÖN MUSEO

Seinätön museo on Suomen museoiden yhteinen mobiilisovellus, jossa Varkauden museot ovat olleet mukana vuodesta 2014 alkaen. Monipuoliset Seinätön museo -reitit toimivat kaikilla älypuhelimilla ja tableteilla ilman erillisten sovellusten lataamista. Suomen museoliiton tuottama Seinätön museo -palvelu on aina mukana, aina avoinna.

Varkauden sivustolla on valmiina seuraavat reitit:

[Thomén jäljillä Varkaudessa](#) – Reitti Ivar ja Valter Thomén arkkitehtuuriin Varkaudessa

[Kalevi Väyrynen Varkaudessa](#) – Kierros arkkitehti Kalevi Väyrysen monipuoliseen tuotantoon

[Ulkoaidetta Varkaudessa](#) – Kierros Varkauden julkisiin taideteoksiin

Reitit löytyvät osoitteesta tarinasoitin.fi/varkaus

Mobiilireittejä Varkauteen

saranat.fi
tarinasoitin.fi/varkaus

TAIPALEEN KANAVAMUSEO

Taipaleen kanava
Varkaus
Puh. 040 658 9804

Taipaleen kanava-alueella voi tutustua yli 170-vuotiaaseen vanhaan kivikanavaan ja seurata laivaliikennettä toiminnassa olevan kanavan partaalla. Vanhan kanavan uoma ja kivirakenteet ovat edelleenkin nähtävissä. Kanavahistoria esittäytyy sekä kanavamuseossa että aluetta kiertävän Kanavapolun infotauluissa. Kanavamuseon perusnäyttely Via Canalia kertoo Pohjois-Savon kanavarakentamisen historiasta sekä vesiliikenteestä. Lisäksi näyttelyssä on esillä alueen pienoismalli vuodelta 1905 ja kanavatornin vanha kalusto sekä virtuaalinäyttely kanavasulutuksesta ja lyhytelokuvia.

Teatteriryhmä Nimettömien kesäteatteri Tuntematon sotilas. Katso lisää www.nimettomat.fi

Kanavamuseo ja kahvila terasseineen avoinna toukokuusta elokuuhun päivittäin klo 10–18.
Suljettu juhannuksena. Muina aikoina avoinna museo on avoinna ryhmille tilauksesta 040 658 9804

Vapaa pääsy!

www.varkaus.fi/museot

LASTENKULTTUURIKESKUS

VERSO

Verso on 11 savolaiskunnan muodostama verkostomuotoinen lastenkulttuurikeskus Soisalo-opiston alaisuudessa.

Verson palvelut vahvistavat lasten ja nuorten identiteettiä, kasvattavat kulttuurin kokemiseen antamalla mahdollisuuden osallistua elämyksiin ja oman kulttuurin luomiseen.

Lue lisää:

www.versoverkko.fi

 www.facebook.com/LastenkulttuurikeskusVerso

LASTEN-
KULTTUURI-
KESKUSTEN
VERKOSTO

Vtä-Suomen ilopilleri

Varkauden Teatteri on ihmisen kokoinen ammattiteatteri. Olemme toimineet yhtäjaksoisesti vuodesta 1913.

Näytöskautemme on syyskuusta toukokuuhun. Omien ensi-iltojen lisäksi tuotamme Klubi-iltoja ja tähtivierailuja.

Tutustu ohjelmistoomme sekä teatteripaketteihin tarkemmin netissä tai tilaa ilmainen Kuiskooja -ohjelmistolehti.

Jule meille hurmattavaksi!

Lippumyymälä, p. 044 364 8830
varkaudenteatteri.fi • Lippupalvelu

VARKAUDEN
TEATTERI

Liput: 11-33 €

TAPAHTUMAT:

14.1.2016 klo 17	Taiteilijatapaaminen, Tuomo Kukkonen Maalauksia ja Juha Lahtinen Veistoksia
14.2.2016	Ystävänäpäivä museoilla
27.4.2016	Varkauden museoiden 60-vuotispäivä
18.5.2016	Kansainvälinen museopäivä
22.5.2016 klo 11	Taiteilijatapaaminen, Eeva Kirilin-Helenius esittelee Kasvikartasto-näyttelyn
22.5.2016 klo 12 – 15	Eeva Kirilin, Kuvansiirto-työpaja
14. – 17.6.2016	Työpajat Vekara-Varkaus -viikolla
18. – 19.6.2016	Vekara kuvasuunnistus yhteistyössä Warkauden Lehden kanssa
9. – 11.9.2016	Euroopan kulttuuriympäristöpäivät teemalla Porukan paikat, yhteiset ympäristöt
4. – 7.10.2016	Valtakunnallinen mennään museoon -viikko koululaisille ja opiskelijoille.

PERHESUNNUNTAIT:

Perhesunnuntait ovat koko perheen yhteisiä työpajapäiviä. Työpajat järjestetään non-stop-periaatteella museon aukioloaikana. Työpajojen toteutus tehdään yhteistyössä Lastenkulttuurikeskus Verson kanssa.

21.2.2016, 10.4.2016, 4.9.2016 ja 20.11.2016.

Perhesunnuntain työpajoihin vapaa pääsy!

YLEISÖOPASTUKSET:

Ilmaisten yleisöopastusten ajankohdat liittyen museon seuraaviin näyttelyihin:

To 17.3.2016 klo 17	Eeva Kirilin Kasvikartasto ja Leena Mäki-Patola OX ja Jokapäiväinen taide
To 14.4.2016 klo 17	Teollisuuden tekijät – Kymmenen tarinaa tehtailta
Ke 18.5.2016 klo 17	Teollisuuden tekijät – Kymmenen tarinaa tehtailta

Kesän ja syksyn yleisöopastusten aikataulut tarkentuvat myöhemmin

Katso ajankohtaiset tapahtumat osoitteesta www.varkaus.fi/museot

Wredenkatu 5 A
78250 Varkaus
040 769 1010
museot@varkaus.fi
www.varkaus.fi/museot

Avoinna: ti-to 10–17, pe ja su 10–16

Suljettu: 01.01.2016, 06.01.2016, 25. – 28.03.2016, 01.05.2016, 05.05.2016, 15.05.2016, 24. – 26.06.2016, 06.12.2016
ja 25. – 26.12.2016

Poikkeukset aukioloajoissa: avoinna klo 10–15 arkipyhien aattona sekä juhannuksen ja joulun aattonaattoina.

Muina aikoina museo on avoinna ryhmille tilauksesta 040 769 1010, museot@varkaus.fi

Taipaleen kanavamuseo avoinna kesäisin joka päivä klo 10–18.
Muina aikoina kanavamuseo on avoinna ryhmille tilauksesta.

Varkauden museoille ja Taipaleen kanavamuseoon vapaa pääsy!

Etukannen kuvat:

Kuva1: Eeva Kirilin-Helenius: Systema Naturae-Apiaeles, 2015. 39 x 39 cm. Serigrafia, akryyli, hiekka.

Kuva 2: Varkauden museoiden ensimmäinen asiakas 27.4.1956.

Kuva 3: Aili Iivarinen: Heijastus, 1975. Öljy levyllä.

Löydä meidät:

facebook.com/varkaudenmuseot
twitter.com/varkaudenmuseot
instagram.com/varkaudenmuseot
Varkauden museoiden blogi:
varkaudenmuseot.blogspot.com
Museoiden kokoelmat verkossa:
piipunjuurella.fi

Jätä oma
jälkesi